

Մ Է Ճ Մ Ո Ւ Ա Յ Ը

ԵՐԱՅԻՐ

Սենյանի Բէշին 150
Այլը 80
Իւշ 40
Թայրայտը 40
Շէնհր 80

Հազարայտ միւթէպիլից խոստումի իշին
8. ԹՈՂԱՅԻՐԱՄ ԲԻՐԱՆԱԾՈՒՄ ՕՐՈՇԱՆ

ԵՒՊՄԻ ՂԱԶԻՐԱ

}} ՆԻՒՍԻՒՄԻ 30 ԲԱՐԱ }}
09-08-09 26/7 ՍԵՊՏ. Գ. ԶԻՆՀԻՃՅԷ 1900 Ն. 1174

ԻԼԱՆԱԹ

Պէշէր սաթըրը պիւր տէրապիլից 3
Իբնէնի տէրապիլից 2
Իւշ սաթիֆէնէ գոնուրը 40
Զիւստէ տէրապիլից 40
Զապարը 80

Ուսուցիչ նախաձեռնող պիւր տէրապիլից
տէրապիլից 80

ԱԶԳԱՅԻՆ

Մարիամ տիւր. քի Բաբա հազարէթ-
լէրի թարափընտան էֆրէնէնի յուլիս
25 թարիսի պիւր կոնդակնէնը օրուն-
մուշ, վէ պուր կոնդակնտա էվվէլ
էմբրաէ Երմէնի-գաթօլիք ճէօմաթը
մըզ պէշինտէն օն սէքիզ սէնէլէրտէն
պէրու տէվամ իտէն ինթիլաֆըն
սոն վազըթլարտա թէսվիհէսիլէ,
հիւսնի ինթիլաֆըն իպպա իտիլմէ-
սիւտէն տօլաքը, միւշարիլէյ Թա-
րափընտան պէնտէն մահադուգիլէթ,
թէպըրէ, վէ պուր ինթիլաֆըն տէ-
վամը հազարէնտա թէսվէնիտաթը
խալիտանէ արդ իտիլիլ տիւր, կոն-
դակըն իբնէնի ճիհէթի իսէ, ու-
մուշ Երմէնի միլլէթտալարըմըզ
միւթապիլից օրուն, չէօլլէ քի Բաբա
հազարէթլէրի, միլլէթիլիքնէնէն Վսաֆը
ալիէսէնի զիքը իլէ, լիսանընը, քի-
թապէթիլիք, իւտէպալի գաթօլմէսի-
նի մէսն օւ սէնա ինթիլլէ պէրա-
պէր, իպթիտալի թէսվիլիքնէն Երմէ-
նի քիլիսէսիլիքն տալի Բոմա Գաթօ.
լիք քիլիսէսիլիքն Վիւթթէթիք օրուն-
դունու, թարիլիքնէն պազը վուգուաթ
վէ թիվաթաթ իլէ իշար, վէ պիւսէն
ալէյ Գ Պիւր չօպան իտարէսի թա-
թընտա պիւր սիւրիւ օլմաք իւրըն
մէզքիւր քիլիսէսիլիքն, Երմէնի էվվէլիք
կիպի Բոմա Գաթօլիք քիլիսէսի
տալիլիքն ինթիլաֆըն վէ իւլիթիլիքն
կիլիսէսի Երմէնտա պիւր արդու իդ-
կար իլլէսիլիքն տիւր.

Կոնդակըն պուր ֆըրըսը, միլլէթ-
տալարըմըզ արասընտա պիւր հէնէ-
նանը աղիւմ հասըլ իտիլ, հէլէ պա-
ղըսը հատըր մատրուֆու թէնա-
վաղէն, մէզքիւր կոնդակըն, Բաբա,
հազարէթլէրիքն, վէ Բաթըրիք Ուշար-
եան էֆէնտի հազարէթլէրիքն, վէ ա-
լէլումուշ Գաթօլիքիլիքն գաթըն Եր-
վայի հազարաթա վէ ալէսի մաթ-
պուրաթտա սէտտա խարիճիտէն պիւր
թաթըմ նապէնա նէլիքնտա իպ-
թիտաթ օրունուլիքն տար. Լաքըն պիլ-
մէթիք քի, պուր գաթար վալլէյլաթա
վէ սիւպալէլլաթ վէ միւսաթիլիքն իւր
մուսաթիլաթա սէպալնէ տիւր, Անա-
պա Բաբա հազարէթլէրիքն մէզքիւր
Կոնդակընտա, Երմէնի միլլէթիլիքն
գաթըն պիւր հազարէթլիքն, պիւր Եր-
մէնի միւր վաթ տար.

Օն իւլիսէնի Լէօն Բաբա կիպի
պիւրիւք պիւր Զաթ վէ պիւր Բէտէրի
Բուհանիլիքն, միլլէթիլիքն հազարէնտա
ինթիլաթ ինթիլիքն իսան վէ թապի-
րաթտան տօլաքը թէսվէրիքն վէ
միլլէթիլիքն պէնտէն իտէնէն Երմէ-
նի, միւրալիքն հիւսնիտա իպրազ
իլմէք, հա՛նը մանթըք վէ նէգա-
քէթ գաթիլիքնտա տիւր, Ամա միւ-
շարիլէյ հազարէթլէրիքն, Կոնդակ-
տա մէյտտա գօթուրը պիւր
հանյար, քէնտի ինթիլաթտալընա վէ
մէսէլլէրիքն մուշարիլիքն ինթիլ, վէ պի-
նաէն ալէյ արդու իտիլէն ումու-
մի ինթիլաֆըն վէ մուհապիլիքն գա-
պուլ իտէմէլլէր ինթիլ, քիմ քէնտի-
լիքնի պուր մուհապիլիքն վէ ինթ-
թիլաֆըն գապուլէն մէսպուր իտի-
կաթ, Հէր կիւնա աղրապը չալիսիլիքն
սէն արի օլարաթ տէլիլ վէ պիւր-
հանյարըն կէօթիլիքն, թէքիլիքի
վաթըն գապուլ ինթիլէնէնէլլէրիքն
սաթնէն պէնտէն ինթիլիքն, սաթապ
տաճա գիւտէն մուշարիլիքն գաթիլիքն
յի մանթըք, ինսանիլիքն վէ նէգա-
քէթ տէլիլ մի տար. Տիլէր թա-

րափտան, քէնտի կէօթիլիքն ինթիլիքն
տէլիլ վէ պիւրհանյարա գաթընը
մէյտտա գօթուրը միւրալիքն
վէ վուգուաթ ինթիլիքն տալի,
Երմէնի կիւնա աղրապը գաթիլիքն-
տէն արի օլարաթ տէլիլ վէ օլ-
վէնէլէն մուհապիլիքն ինթիլէք, քէգալիք
տաճա գիւտէն մուշարիլիքն միւրալիքն
տէլիլ վէ մի, Հէր նէ իսէ, միւրալիքն
օլաթ մէսէլլէն հազարէնտա թարա-
փընտան պուր գաթարըք միւրալիքն
լէտէր քէնտի տալիլէ, Կոնդակն ա-
լէյլիքնտէն Երմէնի վէ նէլիքնտա
մէսպա օլմաք իւրըն, միւրալիքն
թարիլիքն վէ տէլիլիքն պէրաճիլիքն
րուհանիլիքն իլէ թէսվիլիքն էֆէրաթ ի-
տիլլէսի, վէ հազարէթլիքն հալիքն մէյ-
տտա գօթուրը միւրալիքն յի մու-
հիմէսիլիքն, պուր ճիհէթաթ միւրալիքն
խոստուսիլիքն օլաթ քիմէլլէրէ ի-
հալէ իտէրիլ.

Պուր գապիլ օլարաթ թարափըն-
գա կէօթիլիքն զիլլէրէնէն մէքիլիքն
պուր տէրապիլիքն ինթիլիքն.

... Խմբապիլ,

Յետապա գիւրթիլիքն ձեր պա-
տուական լրագրոյն միլլէրալ հրա-
տարակիլիքն իլլէրէն.

Արեւելք օրագիր ներկայիս 18ին
լիլ 1387 թուով 'ի պատասխանի Լէն-
եան չըլաքերականի կը հրատարակէ
երկար յօդուած, որով մէյ կը փոխան
միւրալիքն նկատմամբ տիւրաճընա-
չակ մեծ Բահանյարապետին անկեղծ
փափաքը և յիշգրտը փոխանակ գո-
վիլիքն և իրադրիլիքնտալիքն, քան զիսիս
աղգասիրական ոգւով տոգորեալ
երկու ծայրահեղ միլլէրալիքնտա
լալիլիքն խորտաւորին մէյ կը գիւրթիլիքն
և միւշ իր կողմանէ կապաւորէր եր-
կար ժամանակեայ փորձառութիւնէն
յետոյ ուղղադատ զինութեամբ,
ճշմարիտն և պատշաճը ի յոյս ընծա-
յիլ, որ ապաքէն ճշմարտախօս օրա-
գրիմը պարտընէ և անսորիլիքն
պաշտօն, ինքն էական և կիւնապա-
լիքն կը լիցուի և առաջարկութե-
նէ բոլորովն դուրս և օտար պատ-
ճառաբանութեամբ ընդվայր կը ճըգ-
նի մէյ կողմանէ կրօնական մի վար-
չապետութիւնը ըստ քանց յիշա-
չըլիլէ և միւս կողմանէ ալ քաղաքա-
կան անարկուլիքն մը ըստ կամաց
ստեղծել, չեմ հասկնար ինչ դիտ-
մամբ իւր կապակցիլիքն յայտ քաղա-
քապետաց երեւցնելով այն հասարա-
կութիւնը՝ որուն մտքէն և ոչ իսկ
թերեւս ցարդ անցած էր այդպիսի
տղայական և օտարօտի անկալու-
թիւն, չեմ յանդիմանութիւն և երազ
Այդ վերջին քաղաքական տեսա-
կէտին վրայ ապէն աւելին զրուցելը
աւելորդ և ընդունալիքն, քանի որ
կաթոլիկէն Հասարակութեան վրայ
յանիւրաւ բարեղը ուղուած այդ-
պիսի ծիծաղելի զբաղարարութիւն գո-
յութիւն ոչ ունեցած է և ոչ կրնայ
ունենալ. ով որ փափաքող է և ե-
րազող՝ կրնայ ոգւով չափ հետաւոր
ըլլալ, քաղաքապետաց դռները յա-
ճախել, նորսնոր հնարքներ մտածել
և հուսկ ուրեմն ձեռնունայն ելլել
ողբալով, Միայն հոս Արեւելիքն ա-
նայառ ուշադրութիւնը կը հրաւի-
րեմ ապէն իւր երկու դար առաջ
հանդիպած արեւուտը մի դէպքի
վրայ, երբ Հայութիւնը իր զբիլիքն
մէյ ունեցած տաղանդաւոր և հան-
ճարիմաստ անձինքը անխորհուրդ
ուղղմամբ Արեւելիքն և Լիբանան-
եան ծովեզերքը վտարեց, ուր Պա-
պուլիքն անուանութիւնը սիրով ող-
ջադուրեց պանդխտելոց յարգը և

որով հայրական ասպնջականութեան
գեղեցիկ արդիւնքն է որ այսօր Ա-
րեւելքը և բոլոր Հայը իր մայրա-
կան մաքուր լեզուն կը խօսի, գի-
տութեանց շաւղին մէյ յառաջագնէմ
կը հանգ իսանայ, ապաքէն Հայու-
թիւնը Պապականութենէն ապէն աւե-
լի մեծ օգուտ չէր կրնար յուսալ.

Պարտ անհրաժեշտ է այժմ կրօ-
նական մի վարդապետութեան դէմ
օրագրին յայտարարած պատճառա-
բանութեան պատասխանել և ճըշ-
մարտութիւնը իր իսկութեամբ բա-
ցատրելառանց թագուն փախտեան,
խոստանալով միշտ ցրել նորա ապա-
գայ խորհրդածութիւնները, եթէ
յանդգնի չարաչար մեկնել կրօնի
սրբազան հաւատալիքը.

Արեւելք օրագրին հրատարակած
յօդուածէն ի վեր ահա այսքան օր
և չարաթ անցաւ և տակաւին անց-
նելու վրայ է. ամեն ուղղադատ
Քրիստոնեայ կ'սպասէր որ սոյն օրա-
գիրը կրօնական մի խնդրոյն նկատ-
մամբ իր անձնական սխալանաց ծան-
ւութիւնը ճանչնալով, կը պարտա-
ւորէր հանդարտութեամբ ետ կոչել
քանի որ իրեն չէր պատկանէր այն-
պիսի սկզբունք, որ յաւէտ ազգին
ընդհանրութեան էր, և ոչ անձնա-
կանը կրածաց և համոզման. ինքը
ցարդ յաճած էր կեցաւ և իր մտած-
մունքը շարունակեց. ձեռնհաս իշ-
խանութիւնը և կամ Կրօնական ժո-
ղովքը որ իրեն յանձնուած ծանր
պարտականութեան և պաշտման
և միանգամայն ալ անկէ ծագեցը
մեծ պատասխանատուութեան նա-
յելով, կրնար և պարտական էր պաշ-
տոնապէս հրեքել և ընդհանուր ե-
կեղեցւոյ ընդունած և քարոզած
վարդապետութիւնը և պատմական
մի ճշմարտութիւնը պաշտպանել, Ա-
րեւելքի հրատարակութիւնը կար-
դաց և սակայն լուեց և իր լու-
թեամբ հաւանութիւն տուած սե-
պուցեալ, քանի որ թիթիլիքն իւր-
րոց քննութեան և լուծման հա-
մար ամէն փոթի և ջանք 'ի գործ
կը դնէ և կը փութայ իր հասարա-
կութեան խռովեալ մտքերը հան-
դարտեցնել.

Արեւելք օրագիրը կը գրէ թէ,
Հայութիւնը Պարսեց բռնութեան
դէմ զինելով, և Բաղկեդոնի ժողո-
վոյն դէմալ հակառակելով իր Հայ-
կական Քրիստոնէութիւնը և ինքն-
օրնութիւնը պահեց պաշտպանեց,
Յիւսիքի Քրիստոնեայ ոգւոյն հակա-
ռակող արտաքին և կուսակալելոյ
բռնութեանց դիմադրութիւն, նոյն
Քրիստոնեայ ոգւոյն պահանջած ա-
ռաքիլութիւնն է և պարծանք իսկ
և անոնց առջեւ տկարանալը վատու-
թիւն է և դատապարտութիւն, սա-
կայն Քրիստոնէական ընդհանուր
վարդապետութեան դէմ դնելը և
կամ հաւատոյ մասանց մի ստոյգ և
բացայայտ ճշմարտութեան վրայ
տարակոյս յայտնելը, ընդհանուր ե-
կեղեցւոյ սրբազան մարմնէն խոտո-
րումն է և բաժանումն, Մենք չենք
կրնար ըմբռնել և համոզուել թէ
Քրիստոնէութիւնը պաշտպանելու
համար Քրիստոնէութեան մի կարե-
ւոր կէտը ուրանալն՝ յառաջագնէմ
թիւն համարուի. այնպէս որ Հայք
Բաղկեդոնի ժողովքը մերժելով շատ

օգտակար գործ մը ըրած ըլլան, Լա-
տին Եկեղեցին Բաղկեդոնի ժողովքը
ընդունելով միթէ կորսնցուց արդ-
եօք իր Լատին Քրիստոնէութիւնը
կամ Յոյն Եկեղեցին նոյնպէս ընդու-
նելով և յարգելով Բաղկեդոնի ժո-
ղովոյն վարդապետութիւնը, միթէ
կորսնցուց արդեօք Յունական Քրիս-
տոնէութիւնը, և ուրիշ Քրիստոնեայ
ազգեր հաւատալով և զրկելով Բաղ-
կեդոնիան Հարց բացատրութիւնը և
վարդապետութիւնը, միթէ կորսնցու-
ցին արդեօք իրենց ազգային Քրիս-
տոնէութիւնը, որ Հայութիւնը այն-
քան երկուց կը յայտնէ իր Հայու-
թիւնը կորսնցնելու եթէ ընդունի
Բաղկեդոնի ժողովքը, Արեւելք օ-
րագիրն, Հայութիւնը միշտ կանգուն
պահելու և պաշտպանելու մասին այն-
քան ջերմեանք կը հանդիսանայ
որ, եթէ այսօր կամ վաղը Հայու-
թիւնը հաստատուն և անջարժ պա-
հելու համար հարկ ըլլայ կուսակա-
լութեան վերադառնալ և անաս-
նոց անբանեց մեծարանք ընծայել,
ի սէր ազգութեան ինքը առաջին
խնկարկու և երկրպագող պիտի ե-
րեւնայ ձեռակերտ արձանաց.

Այս յօդուածս հրատարակելով,
հարկ էր նաեւ Բաղկեդոնեան ժո-
ղովոյն մէյ սրբոց Հայրապետաց ա-
ւանդած վարդապետութիւնը յիշա-
տակելով, սոյն վարդապետութեան
նկատմամբ Հայաստանեայց Եկեղեց-
ւոյ ուղիղ դաւանութիւնը հռչակել,
որպէս զի ո և իցէ անկողնակալ
տեսութիւն կարենայ ուղղապէս դա-
տել թէ մի միայն Հայ Կաթոլիկէ
հասարակութիւնը իր ծոցին մէյ պա-
հած է և կը պահէ միշտ Քրիստոսի
սուրբ եկեղեցւոյ ճշմարիտ վարդա-
պետութիւնը և ոչ թէ իշխանա-
կան Հասարակութիւնը.

Սակայն երթալիքն որ Արեւելք
օրագիրը Հաւատոյ ուրիշ մասանց
նկատմամբ ալ իր մոլար սկզբունքը
պիտի շանայ երեւան հանել ի սէր
զՀայութիւն պաշտպանելով, համ-
բերութեամբ կ'սպասեմ որ իր վեր-
ջին թոյնը և թափէ, և ան ատեն
սպասե պատասխանի. միայն այժմ
կը խնդրեմ և կ'ստիպեմ զինքը որ
իւր խելացի և հանճարեղ իւր կրօ-
նագէտ և աստուածաբան մեկնէ և
բացատրէ մեզի թէ ինչ կիմանայ
բնութիւն ըսելով եւ ինչ կը նշանա-
կէ անձն բառը.

Հին ժամանակը ատ բառերը կային
սակայն նշանակութեան վրայ տա-
րածախութիւն կար, որով մէկը
միւսին միտքը չէր հասկնար, և աս
պատճառաւ ալ շարունակ շփոթու-
թիւն և կռիւ կը ծագէր ազգին մէյ
սակայն հիմայ ատ բառերը իրենց
որոշ նշանակութիւնը բառած ըլլալ-
ուն, ալ վայել չէ բառից նկատ-
տի քանի որ Արեւելք օրագրին ծանր
կուգայ Բաղկեդոնի ժողովքը ըն-
դունիլ և 'ի Քրիստոս երկու բռնու-
թիւն դաւանել, ինչպէս վերը ըսի
դարձեալ կը կրկնեմ որ Արեւելք օ-
րագիրը նախ իմացնէ մեզ թէ ինչ
կը հասկնայ բնութիւն և անձն
անուամբ, և անոնց բուն և իսկա-
կան Հայրական նշանակութիւնը տայ
և միանգամայն ալ հրատարակէ թէ

Բաղկեդոնեան ժողովքը ընդհան
եկեղեցւոյ դէմ ինչ մոլար վարդա-
պետութիւն սորվեցուց, որպէս զի
վայելուչ պատասխանը մեզմէ ըն-
դունի.

Հայ Կաթոլիկ օր
1888 Օգոստ. 26

Իոթմար

Պէշն էլ միլլէթ ճէրէեան իտէն էր-
մէնի քիլիսէսի մէսէլէսի հազարէնտա
թարափըմըզ կէօթիլիքնէն Երմէնի
մուհիմ քի պէնտի կէլէնէք հաթ-
թառան ինթիլաֆըն, քէյտէրէյ նէլը
իտէնէլիքնտա, չիմտիլէն գաթիլի-
նը քիլիսէսիլիքն տիգաթըն ճէլպ
իտէրիլ.

ԹԵԼԵԿՐԱԳՐԻՑԻ

Բարիս, 5 սեպտ.-Յորանանըն Զին-
տօլին միւթէպիլիքնտա վալիսի
Մ. Գոնսթանս աղ օրունուլ տուր.
Կէլէն կիճէ Տիֆոն ճիվարէնտա իւր
էքսպրէս գաթարը միւսատէմէ իտիլպ
վէթաթ ինթիլ, վէ սէքիզ քիլի տա-
լի մէհրուհ օլմուշ տուր.

Բարիս, 5 սեպտ.- Տիֆոն միւսա-
տէմէսիլիքն, 9 մազթուլ վէ 40 քի-
չի մէհրուհ օլմուշ տուր.
Վիլէնա, 6 սեպտ.- Ավըթիլիքն
իմբէրաթօրունուլ վիլէնաեան սէյ-
եանաթ իտէնէլիքն թէսվէթի ետալա-
նա չըգարընտար.

Ավըթիլիքն եօգարիքն ճիհէթիլէ-
րիտէն սու թուրքեանյարը վուգուա
կէլիլիքն, վէ խաարաթըն աղիմ ի-
տուկի խապըն վերիլիքնտար.

ՕՍՄԱՆԸ ՊԱՆԳԱՍԸ

Գալաթտա վազը մէզքիւր պան-
գաթա, պուր կիւնտէն ինթիլաֆըն,
հէր կիւն, ալաֆրանկա սաթ 10
տան 3 պուլուղա գաթար, Շարք-
տէմիք եօլաթը թափվիլաթը բիւնա-
գօնուլիքն կէլէնէք գուրաթը ինչ
բրոմէս պիլիքն ինթիլաֆըն, Բաղկեդ-
նէստաթէթ, 4 սեպտ. 1888

ՏԱԽԻԼԻՑԻ

Տիւնքի կիւն տալիլիքն նազըրը
Միւնիք բաշա հազարէթլէրիքն թա-
թը իրաթէթի ալիլիքնտէն օլարաթ-
ալիլիքն նազըրը ճէվտէթ բաշա հազ-
րէթլէրի վէ Շուրայի տէվլէթ աղա-
սընտան Ապտուլլահ Միւնիքն բաշա
հազարաթընտան միւրէքքէպ պիւր
գօթիլիքն ինթիլաթ ինթիլ, վէ պու-
ր գօթիլիքնտա, Պասրա վիլաթիլիքն
սուկէրի էսաթիլիքն իսպահիլիքն մէյ
զուր մէվլէր թէգէթէրը գըլընմըշ
տար.

Բուսիս իմբէրաթօրուն հազարէթ-
րէթլէրի, Էօթիլիքնտէն հոկտեմ-
բեր ինթիլաթ Գաթիլիքնտա կէլէ-
նէքիլիքն ճիհէթիլէ, ճանիպը սալթա-
նաթը Սէնիլիքնտէն մէրաթիլիքն
մէտի իլիպա պուրուլմաք իւրըն, պիւր

Բրահ, չ սեպտ - Պիլա ֆայս
էարդ, երազութեալար սեպտիլիէ,
Պիտալէյի, Գրալիզ վէ Սթըրգանիմ
շամ մահէլէրէն սու թուրեանալարը
վուդու պուլմուշ տուր, Շուէնմատի
խմբըթթըրուն մուպանէէէլիմու!
աւջըրի թալիվէր իճրա Իտիլին Բի-
զէլէնի տալիլ սու թուրեանալարը վու-
գուրիտէն գըթըրլուեթը:

Բարի՞թ, է սեպտ.- Բրէս նամ զա-
գէթա, Ժէնէրալ Պուլանժէնին Ալ-
մանիաեա կիթմիշ օլտուղունու թէք-
զիկ իտիեօր :

Լճանքաւ, 4 սեպտ. - Պէրլինտէն
Պէնսիլվանիոյ զաւթաւնաւ պիտիբիւ-
տիկինն նէզաբէն, Մ. Գրիպիւնին
հոկտեմբերէն Ալմանիանա իքնեհի
պիր սէյնահաւթ ինքա իր մէջ նի-
եքիսէն պոլոնէտուղուն տարի
շէնրի մէջքիւրտէ մայիւմթ եօգ
տուր :

Հնարա, 3 սեպտեմբեր 1918 թ. Նիու
Հեմփթերսըն Բեթթերսպուրկ մուկ-
պլիքին թէմին իմ տիկնէն կէօրէ,
Բուսիս իմբերաթօրիասը, տիւզ աը
Գըմպէրէնտի Ալմանիա տէվէթիլլէ
պարտորմանա չարմագտա իմիչ.

Բաբիս, 3 սեպտեմբերի իսկանդերհեման
ալլանան խապերերի ենգարեն, Աշ-
քը հիւրիւմէթի, Բիւրեւ վէ Պրին-
տիպէ, Բարիսիլէ Մուսը վէ Էվրոս
արարստեն հաֆիստա պիւր տէֆ
էնէթ պիւր բուսիւ իլլէնսթի իլին,
չուէնանտէ իթմատ հիւքիւմէթի-
լի մուխապէրէ իթմէբուէ իմիդ:

ՄԻԼԼԻԹԼԵՐԻՆ ԳԵՍՊԻ ՄԵԹԱՆԷԹ
ԻՅԼԵՄԵԼԵՐԻ

(Աթիտէքի մուհիմմ պէնտ, Աւետարեւր զաղէթասընտա կէօրիւմիւշ տիւր.)

Սերպիսիան, Ռուսանիա վե սայիր
ռեֆագ իմարեթլեր սառեթեճեճ կէլէ-
ճեթ Լվորթա մուհարեպէսի նեթիճե-
սեին թալիսին իտեճեկինէ կէօրէ,
ահ, Ռուսիա վե եաթոտ Ալօսթրիա
տեպլեթլերի թահթը նուֆուգուռուս
իքինճի պիր Սլավ տեպլեթիին թեշ-
քիլ օլունճաղըր մատտէլեր օլտուգ-
արընտան, Ռուսիա տեպլեթի Սլավ
ճինսիտէն օլարագ. եալընըդ մուն-
թագամ պիր տեպլեթի տիր. Ալսառ-
Լօրէն էեալէթլերի իլէ վազթիլլէ
Տանիմարգաեա աեիտ օլան տուգա-
լըզ արըն իլավէսի, վե Պալկէրա իլէ
սայիր Ռեֆագ Ալսանիա տեպլեթլերի-
նէ իճրաի նուֆուգ չազգընը իհրազ
իթմսիյլէ, Բրուսիա տեպլեթի պիւ-
թիւն Ալմանիաեա իճրաի սալթանտե-
թիթմէքտէ տիր. զիրա իսթէտիկի վա-
զըթ Ալօսթրիաեը չարգա տողրու-
սիւրէպիլերի. իթթալի, Ատրիաթիդ
քէսթիզինին պաշընտա իվ չարգ
թարաֆընտա սաքին օլան պիր գաշ
իթալիալըլաթտան պաշքալէվորթաւտ
օլան հէթ իթալիալըլաթը չամիլ տիր.
Ֆրանսա. եազըն վազըթթարտա իուգ-
դու պուլան զպիտթըր իլէ տահա
զիեաւտէ սալը ֆրանսըդ օլմուշ տուր,
զիրա նէ Ալսառ նէ տէ Լօրէն էեալէթի
ֆրանսըդ ճինսիտէն օլան քիմեճէր
թարաֆընտա մէքսիւն տուր. իսա-
բանիկ վե Բօթթիկէզ մէպէթէթլերի,
պիւթիւն իսպանիա իլպիճ ճեպիդե-
սինի չամիլ օլտուգարըր ճիհէթիլլէ
հուտուտտա թէպէտտիլալթտան ա-
րի գալմըլար տըր. Պու հալտէ միւմ-
քին օլան եալընը թէպէտտիւլ, իս-
գօչիա՛ ինկիլէթրատան հետուրի-
տուղու կիպի, Բօթթիկէզ տեպլեթ-
իինին իսբանիա տեպլեթի թարա-
ֆընտան հուտուլմասը սըր. ին-
կիլիզ ճեզըրէլընտան միլլէթ մէսէ-
լանի հալտէ հալլ ու թեապիեճ օլըն-
սամըլ օլուպ, պէլլեր պըրըլատա,
եաթիտ տաճա գիւտտէ իհթիմայ քի

տնային միւթթէֆի գէշին թէշէքը: լիւնտէ գարար զըւճազ տըր: Յի-
ւէմէք տէվէթին թապին պարթ
ու թալին Ալմանիտան, վէ Պէլճէգ
տէվէթին թի Յրմանտան զամու
իշագ օլունճագ տըր: Յրմանք,
Ալման, վէ իթալիան միւնլի միւս-
լիւնթէսին տէն միւրէքքէ պօլ օլուն իս-
վիլէրն ճիւմուրիէն չիմիթ, հիմիթ,
հալինտէ պագի գալմասը հալիթ օլ-
տուղու գուվլէթ ու գուտըթ տէն
տէյլլ, փաղ աթ մաղիլ օլուն իրա-
էթին տէն իլէրի կէլիթօր, Ուփագ-
Տանիմարգ տէվէթին սալի իսգան-
տինավ միլլէթին իլէ պիրէյմէլ իսէ,
չօլա վարմագտան Ալմանիտան զամ-
ուրունճագ տըր: Պիւթիւն մէտէնի
ալման հէր քէօշտիստէն ալի լիսա-
նը թէքէլլիւս իտէն միլլէթէրտէ
թիթիհատ իտիպ պիւլլը տէվէթ.
Իլէ թէշէքիւն պիր մէյլ վար տըր,
Հայա ճիմտիտէն պիլէ մէյտան
պու միլլէթէրտէն հանիլըստէ միւս-
թագ պիլէտէ մէտէնի ալէմն գատէր
ու զըմէթին թալիլն իտէն հաքի-
մի մութլագ օյաճագընա տալիլ մէ-
սէլէ գուհուր իլլէմիշ ինի: Անվալը
հաղըրտէ պաղըրարն ինտինտէ հիշ
պիր տէվէթին պու պալէն մէվիթ
իհրազ իթմէսի միւհէթմէլ տէյլլ
իսէ տէ, միւթթէքիւնաթը վաղթ ու-
ղէմանա ակեաճ օյանլար, գատիւմէ-
տէնի ալէմն Ռօմա հիւ. թիւմէթի
թանճընտա պիրլէմէսինտէն պէրն
հիշ պիր վաղըրտա թիհիլիպի աղլ
ու ախլեագ իթմիշ միլլէթէրտէ չիմ-
տիլի օլտուղու գատար պիրի պիր-
լէրինէ պու տէրճէ միւշապէհէթ
հէրթիւմէմիլ օլտուղուն ու իգարար
մէճպուր օյաճագլար տըր, Քիւրսար,
էլէթըրիգ վէ սալիլ թապիլի գուվ-
լէթէրն միւսթէլիֆ մագստըր
իշին իսթիմալթը վէ թաշ պիգ աթը
պիւթիւն մէտէնի մէվէթէրտէ
պիր տէր: Շէհլը հալիլէրինի ա-
տէթլէրի պիրի պիրլէրինտէն բէք
ֆարըլը օլմանըպ, ուխուվլէթ լա-
պըթագը հէր լիսանլարտա ամէլի
սուրէթթէ պիրի պիրինէ միւշապէհ-
տէն իսթիմալէ իլէ թաճէրմի
թագպիէն իտիլմիշ տիր, լիսանն նէ

տէրեճէլէրէ գատար պիւրլէշտիկն էճ-
նէպի պիր դազըթա օգուեան հէր
գաթ թարափընտան կէօրիւթէքտէ
տիր իլիթիփէ հուրուֆաթը պիր օլ-
տուղու հալտէ, պիր ըլմաճ լուղէթի
լէրին սալքի եաքըսընա ալիւնա օլ-
տուղընու պուլաճաք տոր, ջաթէն
ուճուճի պիր լիւսանըն իհթիհեանը
հիւս օլունճուշ, վէ պու իհթիհեանը
թէվալիթի իշին վժօլեղաք թապպիր
օլունան լիւսան իճան օլունճուշ տուր
վժօլեղաք մէյտաճտա օլան մէթա-
լիպի գարուրլեհէի իքմալ իտէմէ-
եօր իտէ աճ, իսալլի մէվէքթլէրտէ
գապուր օլունճաքուլա, ուճուճի պիր
լիւսանըն սալ լազըմ օլան պիր շէյ
օլտուղընու իսպաթ իլլէմէքտէ տիր
կէլէճէք ապրըն մէյտաճա կէլէճէք
մէտաշիհէթի ուճուճիսէսին Անկլի-
տազ-սէն, Ալման եալիտ օլալ թա,
լիմու թըրպպիհէսին մութ Սալապթ
իլլէմէսի, մէսէլէհէ միտախէլէսի օլ-
լան հէր տէվէթտէն գիհետտէ իհ-
թիմալքի շու կէլէճէք երւզ սէն
միւտաթթիլնտէ Ամրիդա ճէմահէրի
սիւճէթէմիտաթն աթվար ու հաշաթ-
քեաթիւնա վապէսթէ օլաճաք տոր :

ՍԱՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱՌԱ ՊՈՐՄԱՐ	
Դալաթա 26 օգոստ.	
Հ. Գ. ուսմուկի 25 գար. դ. ք.	16 21
Էգ. օգոստ. 26 աշուլ. (տուպլը	16 24
Իւսիֆիէ գար. 25 գուբ.	
» աշուլ.	
Սէրի Ա. Ա. Իսթիֆարազ	25
» Բ. Բ.	15 10
» Ը. Գ.	16 24
Րուսէլէ Դաշէնադֆէրի	42
Ագչէ ֆադի	6 00
Րաբօր	23
Հէվալսիդ	25
ԳԱՆԳԱ ԱԳՈՒԾՆԱՐԸ	
Գրէտի, Իէնէրալ	7 27
Սթամպուլ սահէաար	6 20
Սօսէթէ ժէնէրալ	4 08
Թրամպայ	4 62 ¹ / ₂
Սօսէթէ ժէ օթթօման պահգտը	4 20
ԱՐՁԵՆԷՐԻՆ ՖԻՆԱՌԸ	
Օսմ. լիաւը 100 ղրուշտա	Դ. Բր

Պէշեազ Մշէնիտիւնէ ֆարգը	108 13
Մէթ ալիք	» 104
Պէշիւք	» 103 30
Ալիբըլըզ	» 104
Պազըր	» 000
Գայմէ	» 0000
Ինկիլիկ լիրաը	110 37
Ֆրանսըզ ալթ ունու	88 00
Բօլ	91 10
Գրէմից ալթ ունու	51 20
~	
Գարպօն գամէսի	8 83
Իսթիգրադը տալիսի	38 11
Գարաանար	38 24
Աջըլար	38 24

Լճնորա, 6 Սեպտ.	
Ինկիլի-դ գոսալտի	98 1/16
էսահմը ումուսիէ ալը. գ. ք.	15
» գարան. գ. ք.	45 1/8
խթիգրաղը 19հէի սընըֆ	24 1/2
» B	43 1/4
» C	15
էնվէթի Ալիեհէնի 71 խթիգ.	87
սահնը Պանգաար	11 1/2
Քուսրա խթիգրաղը 1873	98 1/2
Էլըը խթիգ. պիւրէշմիշ	85 1/4
Էլըը խթիգալը շմէնըֆէր	103 1/8
Տարիա սանիէ	80 1/2
Էլըընի Րօշիւ խթիգրաղը	102
Դահարիսան էսահմը	00
Իսմայիլ Բարիս	25 57/4
Բարիս, 6 Սեպտ.	
Ջրանըզ ֆոնտոսու 3% ₁₀	84 37
Ջրանըզ. ֆոնտոսու 4 1/2	105 85
էսահմը ումուսիէէ ալը. գ. ք.	45 00
էսահմը ումուսիէէ ալը. գ. ք.	45
Դուպատէշ օլմուշ սէրի b	45
Դուպատէշ օլմուշ սէրի c	45
Րուսիշ շմէնը. Թահ.	42 25
Սահնը պանգաար	543 75
Պրէտի Լիօնի	643 75
Պրէտի Ճանիէ	1345 00
Լիօն աղսիսնու	2247 00
Սիւշ յիշ գահալը	2208 75
Րուս ֆոնտոսու 5% ₁₀ 1877	102 1/4
Իթալիա էսահմը	97 60
Էլըը խթիգրաղը պիւրէշմիշ	435
Իսահնա խարիհի խթիգ	75 6/8
Իրիւրիթէ Թահվիւալը	000 00
Նունան 5% ₁₀ 1879	460
Իսմայիլ Լճնորա	25 44
Վիշննա, 6 Սեպտ.	
Լճնորա իւզէրիշէ գահալը	122 25
Դուսիշ շմէնըֆէր Լիւրի	20 50

Միւսութենիմիջոք . - (Մօմֆաեէօրէ խիթապէն .) Լէհճէն նէ՛ գատար սօլմուշ . . . պիր ֆէնալը՞գ մը հիսս իտիօրսուն :

Մօմֆաեէօր . - Պէ՛ն մի . . . ատամ սէնտէ . . .

Մէրդում կրկնէկէ պաշաւտը , ֆազալթ աշաղքես էյմիշ օլտուղու . կէօղլէրինն հալինն թէպտիլ իթմէտի :

Պու արաւըգ բօրիս գօմիսէրի , Միշէշ Տօրիա իկէ պիրլեքտէ կէլտի . Տօրիա հէեէճան վէ թէհասիւրի աղիմ իշինտէ օլարադ , մաթպախա կիրեպ , կէօղլէրինն մաքրնալաքի էրլարֆա չեվլիտի . պատէնտէ կէօղլէրի , նաշըն պուլունտուղու գարափըգ օտաես տօղրու հաթֆ օլունտու :

Իւր ազգամբ, սաաթ սերիզ գարարլարնտա, եանի մայիսին 5 ինճի կիւնիւ, Վիրլուվէ, Տօրիանն խանէսինէ կէլիպ, մաթլուպու թէճաիէէ օլունմագաղըն կիթմէսնտուն սնրա, Մարի Տօրիա, թապիի պիր հիսստէն թաջրիթ օլունարագ, զէվնէնէ,

— Հայտե՛ կելթ Պոռ-Եյլլ պուշ, սոն տէֆա բէնտիսինէ միւրա-
ճաաթ էթ . սանա սէօյլէնօրում բի, տիլէտիկին ագչէ իլէ ալտէթ
խտէճէբսին, տէմիլ խոի :

Տօրիա տա , սիճիմ կիպի եաղան եաղմուրուն ալթընտա կիթ-
մի, իտի :

ՊՈՐԵՆԼ, մաթպախերն թեքմիւ պեր տիվաբըն իշաւ իթմիշ օ-
լան ճէսմմ չըմինէնին եաննտա օթուրմուշ ըրնրըքէն, Տօրիա ի-
չէրի կրտորկինտէ, իլըրմէմկէ ճէսարէթի օլմադըլնտան, գաբու-
նուն էշիկի իւգէրինտէ տուրտու:

Պուրէյլ, Տօրիաեը կէօրտիւկիւնտէ,
— Վա՛յ, սէ՛ն միսին, տէ՛րի սիւալ իթտի:

Խաթըրը արտա յուտազու իւզըն, Գյօտին, օ կիւնն Դուրէյլին
սաքին սյուտղոնու, վն չօգտան պէշու իւզըննաւ կէօրիւկաւաթ
սուրէթտէ հուզուրը ֆիբը վն սիւքիւնէթ իշինաւ պուլունաուզոնու
պէտան իթմիշ իտի:

Տօրիւ . - (Թեաճճիւպանէ .) Սէքիզ կիւնտէն պէրի իւշ տէօրթ
տէֆա կէլտիմ : Խաթրրնա կէլմէեօր մու :

Պուրէյլ. - Խա՛յր, ասալ խաթըրմա կէլմէհօր։
Տօրիա. - Ղարիպ չէյ... Հաթիթա, սանա մէքթուպ տախի
եազտրմ։

Պուրեյլ. - Ս չքթուպարընը ամամաքմ, եախոտ ունևթտում: Տօղրուսու պոննան զեհատե պլը չէյ պլվեթորում: Պլը վազթ-տան պեթրե ազլում պաշրմատ տեյլ տիր: Յագաթ ինչին գաբու-նուն եանընտ տիթլիկ տուրուեթորսուն: Պենտեն գօրգուեթորսուն կեպի պիր չային վար արը:

Տօրիա. - Պուշտան էվկէլքի կէլիշլէրիմտէ, պէնի ֆէնա սուրէթ-տէ գապուլ իթտիկինտէն...

ՊՈԼԵՏԼ. - Վա՛հ, պիչարէ տօսթում, պունտան ագտէմ սանա
նէ՞ ռէջլէտիմ :

Տօրիս, ֆայտեսիկ միւլադաթլարընը սաֆտեռուննա հըքեսեն
իթտի, վէ Պուրէյլ, մեղգումու, իֆատեսինի քեսմէքսիդին տինլէ-
տի: Տօրիս քէլամընը պիթիբոտիկինտէ, Պուրէյլ:

— Տիմէք տիրքի, ալթը պին ֆրանգա միւսթաճաըն, տէսի.
Տօրիա. — Էվլէթ, շիւնքի էկեր պու կիւն ալթը պին ֆրանգըմ
օլմազ Իսէ, եսըն Նիւքիւմէթճէ թաադիպ օլունաճաղըմ :

ՊՈԼԷՏԼ - ԲՆՔ ԵՅԻ, ԽՕՍԹՈԼՄ, ՂԻՄՈՒ ԿԱՆԱ ԱԼԹԸ ԿԼԻՆ ՖԻՐԱՆԳ-ՎԵՐԵՐԻՄ:

Տօրիա . - Սահի՛հ մի :

պա սահելմա՞ղ ժընըզ : Օղլում եագընտա Լիւսիէն իլէ Էվլէնմէնէճէ՞ր
մի տիւր :

ՊԵՐԵՋԼ. - (Անդադա գալիքից, գարա՛նլը՞գ տա՛նա տալը՞ու ի՛նքն
լե՛տիկի սըրա՛տա, շե՛յլն սե՛յլնե՛տի...) Կե՛լ... Ե՛լին՝ պի՛ր մո՛ւմ ա՛լ
չի՛ւնքի կե՛օրիւեօրսո՛ւն ա՛, լըրսըղլա՛ր սե՛պեպիլն բե՛նչիւրե՛լն տիկա՛
էօրտիւրա՛ւմ:

Տօրիա . - Բէք էյի եաբըսըն .
Պունլար մեզբիւր օտանա վասըլ օլտուզլարընտա , Տօրիա , մու

Վաֆֆադըյեէթի վագըապընա հալէա ինանմաեա ճէսարէթ իտէ
մէեէրէք ,

— Սահիհէն թէքլիֆիմէ մուվաֆֆադաթ իտիեօ՞րմուսուն, տէ
յի սիւայ իթտի:

ՊՈԼՔԵԼ տախի, - Զանն խոչըրիմ բի խոխօրուամ, տէյի ճէվաս
վիրաի:

